

forslaget. Smidlertid er der en Ting, som gør mig ikke saa lidt bekymret; det er den modstridende Maade, hvorpaa Udtalelserne ere faldne fra det mægtige Folketingsflertal, som dog er nærmest til at trække Løsset i Hus. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (M. Klausen) vil have en tvungen Folkestole for alle — det er vist det passende Udtryk: „tvungen Folkestole“. Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen) vil derimod værne om Personlighedernes fri Ret. Det ærede Medlem er mod fremmede Sprog og forlanger Enkelhed og Simpeltid i Folkestolen. Det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (Rødt) udtalte i veltalende Ord Ønsket om at faa Engelsk optaget. Det var nemlig det ærede Medlem, som under Finanslovens 1ste Behandling ønskede, at man skulde sende Lærere til England, og han udtalte sig om den gode Indflydelse, dette vilde have „ikke mindst for Almue-skolen“. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgkreds (S. Jensen) vil have tvungne Aften-skoler, medens min Sidemand til Venstre (M. S. Jensen) ironisk kastede Brag paa det hele. I det hele forekomme Ansvælsenerne mig i deres dybe Grund at være saa modstridende, at det virkelig bekymrer mig, hvorledes det skal være muligt for dette Flertal at faa Løsset i Hus. Dog, det er jo muligt, at der kan være højere Synsyn, som her gøre sig gældende; et er det nemlig at mene noget, et andet er det sandelig at ville det. Men skulde det vise sig vanstædigt at faa de mange Hoveder under den ene rette Reformhat, vil jeg bede, om vi andre ikke maa faa Lov til efter ringe Gvne og i al Bøftedenhed at hjælpe til. Vi kunne jo tie stille med det, for at det ikke skal rygtes i Landet, at de moderate leve endnu. — For en Del Aar siden havde jeg under Behandlingen af en Wendring i Sagt-loven Vejlighed til at bede om, at enhver Sag maatte blive behandlet saglig og rolig efter sin særlige Natur. Jeg har maattet høre meget ilde for dette besædne Forlangende. Nu synes jeg derimod, at man er nærved at faa for megen Saglighed, saa at den aandelige Almoøsjætte her i Salen bliver tung og trykkende, saaledes at man gaar af Bejen for hinanden og gaar paa Taaspidjerne uden om hinanden, endog i den Grad, at højt ansætte Medlemmer, hvis Mening vi vilde sætte Pris paa at kende, unblade at tage Ordet af Ulyst til at bryde en Vanske med hinanden. Hvor var det ikke forræfende i Lørdags, da det ærede Medlem fra Alsteds (Bernsen) og min ærede Sidemand til venstre (M. S. Jensen), den

store Ironiker, bragte frist Luft ind i Salen. Naar vi tidligere forbedes her i Bygningen, være vi idelig ubsatte for Kritik alle Vegne. Hvor er det ikke ganske anderledes nu? Tys, hedder det, her maa ikke tales! Tænk paa de Muligheder, Fremtiden kan ligge svanger med. Det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds, som har begyndt at tiltale os i en saa djærv, frist og høvst Tone, ja endog saa anthydet at ville smælte Isbjørne om vore Hjerter, bør ikke tabe Modet. Det ærede Medlem anthydede forleden, at han havde opdaget, at her ikke maatte tales ud fra Fantasi og Følelse. Det beror paa en Misforstaaelse. Det er ikke der, Lampen brænder. Nej det er ej! Visselig maa her tales om alt, hvad der ud fra den foreliggende Sag kan sætte brave Medlemmers Tanke, Følelse og Fantasi i Bevægelse. Men det, der forlanges, er kun, at det, der føres frem skal være rødfæstet og ægte.

Jeg slutter altsaa, trods den Tvivl og den Front, der er udtalt om Lovforslaget, med indtil videre at haabe paa, at det skal lykkes at føre det igennem, ikke alene for Befolkningens Skyld, men ogsaa for Rigsdagens Skyld, thi ogsaa Rigsdagen trænger til at have sig selv i Befolkningens Omdømme. Enhver Lov, der udkommer, har ikke blot en direkte, men ogsaa en indirekte Indflydelse. Alderdomsforsørgelsesloven f. Eks. har ikke blot forstøttet de gamle en god øjeblikkelig Støtte, men den har maegtigt bidraget til at styrke hele den humane Tankegang i Landet, og paa samme Maade vilde det gaa, hvis vi kunde gennemføre denne Lov. Den vilde ikke blot staae Lærerne en Støtte, som de i saa høj Grad trænge til, og som de virkelig have et billigt Krav paa, men den vilde fremkalde Liv, den vilde vække Interesse for Skolen, mange travle Hænder vilde komme i Bevægelse for at gennemføre denne Bestemmelse. Tænk, hvor længe man har staaet og ventet her i Landet efter i den Henseende at høre Nytt fra Lovgivningsmagten! Ja, jeg forventer, at hvis det kan lykkes at gennemføre dette Lovforslag i en smuk og værdig Skikkelse, da vil det blive som Joraarsluft og Solstik gennem Folkestolens aabne Rude.

S. Nielsen: Da Folkestolens Betydning for Samsundets Udvikling vistnok erkendes fra alle Sider, skal jeg afholde mig fra de almindelige Betragtninger herom og kun holde mig til det foreliggende Lovforslag. Til Trods for den Kritik, som her i Salen er fremkommen over for Forslaget, mener jeg, at det danner et godt og bruge-